

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Hadis Dersi: Aileye Harcama Yapmak Sadakadır

Es-selamu aleykum ve RahmetuLlahi ve Berekatuhu.

Euзу bi-Llahi mine ş-şeytani r-racim. BismiLlahi r-Raḥmāni r-Raḥīm.

Ve s-salatu ve s-selamu ‘ala Rasulina Muhammed’in Seyyidi l-evveline vel ahirin.

*Meded yā ResūlaLlah, meded yā Sādāti ‘Ashābi ResūliLlah, meded yā Meşāyihinā,
Destur Mevlāna Şeyh Abdullah el-Fa’iz ed-Dağistāni, Şeyh Muhammed Nażım el-
Hakkani. Meded.*

1- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

أَبْدَأْ بِنَفْسِكَ فَتَصَدَّقْ عَلَيْهَا فَإِنْ فَضَلَ شَيْءٌ فَلِأَهْلِكَ فَإِنْ فَضَلَ عَنْ أَهْلِكَ شَيْءٌ
فَلِذِي قَرَابَتِكَ فَإِنْ فَضَلَ عَنْ ذِي قَرَابَتِكَ شَيْءٌ فَهَكَذَا وَهَكَذَا

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Sadaka vermeye ilk önce kendinle başla. Yani kendinin ihtiyaçlarını gör”** diyor Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘alayhi wa-sallam. **“Ve kendine sadaka ver. Eğer kendinden herhangi bir şey artarsa onu da ailene ver.”** Kendi ailene. İlk başta kendinden, kimse muhtaç olmamak için ailene. **“Eğer ki aileden de herhangi bir şey artarsa,”** ondan artarsa da **“akrabalarına ver”** diyor Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘alayhi wa-sallam. **“Eğer akrabandan da bir şey artarsa o zaman onu şunlarla, komşularına ve bunlara seninle ilgisi olan, bulunan kimselere ver”** diyor. Yani yakınıla başlarsın, kendinle başlarsın. En yakın: ailen, akraban, ondan sonra komşu. Kim senin ahabab, akraba şey varsa ondan yakınlardan vermen lazım ki onlar da kimsenin muhtaç olmasın diye.

2- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

أَبْدَأْ بِمَنْ تَعُولُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Vermeye önce bakmakla mükellef olduğuna başla.”** Yani sen mükellefsin ailene bakmaya. Onlara bakmıyorsun, hiç mükellef olmadığın insanlara bakıyorsun. Yok ilk başta ailenin ihtiyaçlarını göreceksin. Ondandır başkalarına göreceksin.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

- 3- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*
Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِذَا عَطَى اللَّهُ أَحَدَكُمْ خَيْرًا فَلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Allah’ın ﷻ hepsinize mal gibi bir hayır ihsan ettiği zaman, onu harcamaya önce kendisinden ve ailesinden başlasın.”** Allāh ﷻ verdiği nimet, sana o şükretmek için, Allah’tan ﷻ geldiği için o kendine verirsin, şükredersin, onun ailene, daha sonra yakınlarına öyle devam edersin.

- 4- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*
Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِنَّ الْمُسْلِمَ إِذَا أَنْفَقَ عَلَى أَهْلِهِ نَفَقَةً وَهُوَ يَحْتَسِبُهَا كَانَتْ لَهُ صَدَقَةً

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Kişi sevabını Allah’tan ﷻ bekleyerek ailesine bir harcama bulunduğu anda bu kendisi için bir sadakadır.”** Onun da mükellef olduğu halde onlara veriyorsan o da sadakadır. Allah ﷻ rızası için verdiğin için, sevabını Allah’tandır.

- 5- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*
Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ فَقِيرًا فَلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ، فَإِنْ كَانَ فَضْلٌ فَعَلَى عِيَالِهِ، فَإِنْ كَانَ فَضْلٌ فَعَلَى
ذِي قَرَابَتِهِ، فَإِنْ كَانَ فَضْلٌ فَهَبْنَا وَهَبْنَا

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor, **“Sizden birisi fakir olduğu zaman eline geçen maddi imkanlardan yararlanmak hususunda önce kendisinden başlasın.”** Yani kendisinden. Peygamber sallAllahu alaihi wa sallam mühimdir bir mesele. Kimseye muhtaç olmadan o geldi mi sen kendine ihtiyaçlarını göreceksin. Başkasına şey istemeyeceksin. İstemek güzel değil. Onun için, Allāh ﷻ verdi mi sen başla kendine ihtiyaçlarını gör diyor. Kendisine başlasın. **“Eğer ondan artan fazlalık varsa o da ailesine,”** ailesine de baksın. **“Eğer daha fazlalık varsa o da yakınlarına. Ve daha fazlalık varsa onu şuraya, buraya versin.”** Yani onlara, bunlara verebilir o vakit.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

6- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِنَّ الصَّدَقَةَ عَلَى ذِي قَرَابَةٍ يُضَعَّفُ أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Akrabalara, yakınlarla verilen sadakanın sevabı iki kat artırır.”** Yani normal sadakan iki misli. Akrabasına, ailesine bakıyorsan o verdiğin sevabı iki misli sevab kazanmış olur.

7- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

أَوْلَى مَا يَوْضَعُ فِي مِيزَانِ الْعَبْدِ نَفَقَتُهُ عَلَى أَهْلِهِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Kulun mizanını konacak ilk şey,”** mizan dediği terazi. Kıyamet günü teraziye konulacak ilk şey **“Ailesinin yapmış olduğu harcamadır.”** Nasıl hayırda harcadıysa onun ecrini ilk başta ondan alacak insan ahirette kıyamet günü.

8- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

أَفْضَلُ دِينَارٍ يُنْفِقُهُ الرَّجُلُ دِينَارٍ يُنْفِقُهُ عَلَى عِيَالِهِ وَدِينَارٍ يُنْفِقُهُ عَلَى دَابَّتِهِ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَدِينَارٍ يُنْفِقُهُ عَلَى أَصْحَابِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Dinarların en faziletisi olan”** dinar dediği, altın para; yani eski zamanın parası, dinar derlerdi. Dinar var, dirhem var. Dinar en büyük paradır o vakit. **“Kişinin ev halkına harcadığı dinar.”** Yani en kıymetli faziletli Allah’ın ﷻ indinde o ailesine harcanan paradır. **“Allāh ﷻ yolunda kullandığı hayvana harcadığı dinar.”** Yani Allāh ﷻ yolunda cihat yapacak ya da bir yolculuk yapacak o hayvana da baktı, onun verdiği masrafı da o Allāh ﷻ yolunda yücedir. **“Yinece Allāh ﷻ yolunda dava arkadaşlarının harcadığı dinardır.”** Yani bunlar en hayırlı paralar bunlardır, diyor Peygamber Efendimiz sallAllahu alaihi wa sallam.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

9- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

كلُّ ما صنعتَ إلى أهيكَ فهو صدقةٌ عليهم

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Allāh ﷻ rızası gözeterek aileni yaptığın her harcama sadakadır.”** “Boşa gidiyor, ailemin geçimini sağlamakla mecburum” demeyin. Mecbursun ama o gene Allah Azze ve Celle sana O’nun ecrini iki misli veriyor.

Dediğimiz gibi Allāh ﷻ rızası için unutmayın. Verirken Allāh ﷻ rızası için bu ailemizin Allāh ﷻ rızasını vermiş, onlara da bu helalinden hayırlara vesile olsun diye harcamak niyetiyle vermek lazım.

10- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

ما أطعمتَ زوجتكَ فهو لكَ صدقةٌ، وما أطعمتَ ولدكَ فهو لكَ صدقةٌ، وما
أطعمتَ خادمكَ فهو لكَ صدقةٌ، وما أطعمتَ نفسكَ فهو لكَ صدقةٌ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Eşine yedirdin, senin için bir sadakadır.”** Yani yemek evde yeniyor, hanım da yiyor, karının yediği için O da sadaka sayılıyor. **“Çocuğuna da yediğin senin için sadaka.”** Çocuğuna da yedirdiğin o da sadakadır. **“Hizmet eden, hizmetçine yedirdiğin senin için de sadakadır. Bir de kendi nefsine yedirdiğin için senin de sadakadır.”** Yani o yemekten, senin yemeğinden yedirdiğin de o da sana sadaka sayılıyor.

Allah Azze ve Celle cömertliği sonsuzdur. Hem herşeyi veriyor, yediriyor, içiriyor. Bunun üstüne de sevap kazanıyor. Bu da işte müminin iyiliği, imanın iyiliğidir. İmanı olmayan, hayvan ondan daha iyi kazanmış oluyor. Yediğini Allah’a ﷻ şükür etmiş oluyor.

11- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

دِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَدِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي رَقَبَةٍ وَدِينَارٌ تَصَدَّقْتَ بِهِ عَلَى مَسْكِينٍ
وَ دِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ أَعْظَمُهَا أَجْرًا الَّذِي أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Allāh ﷻ yolunda harcadığın bir dinar,”** yine dinar dediğimiz gibi para en kıymetli para. Dinar normalde altın oluyor. Allah'ın ﷻ yolunda Allāh ﷻ rızası için bir dinar vermişsin, **“Bir köleyi azat etmek için harcadın bir dinar.”** Gene Müslüman bir köle, kölelikten kurtulmak için ona da dinar verdin, azat ettin, O da çok büyük bir sevap vardır. Kölelikten kurtulmuş, hürriyetine kavuşmuş Allāh ﷻ rızası için: O da büyük bir sevaptır. **“Bir yoksula tasaddukta bulunduğun bir dinar,”** o da yani yoksul adam ona para ve dinar verdin, o ailesine kendisine bakmış epeyce bir müddet bakar. **“Ailene harcadığı bir dinardan sevabı en fazla olanı”** yani bir de ailene harcadığı bir dinar var. Hangisi en fazla fazileti olan, sevabı olan diyor Peygamber Prophet şallā Llāhu ‘alayhi wa-sallam **“Aileni harcadığın dinardır.”** Yani bu dört tane şeyin en yükseği, o kadar - Allāh ﷻ yolunda cihat eden kölelikten kurtarmışsın, garibe vermişsin - en faziletlisi, aileni harcadığın paradır, dinardır diyor Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem.

Sadaka ResuluLlah fi ma kal, aw kama kal.

ResuluLlah söylediği sözde veya söylediği gibi doğruyu söylüyor.



Ihda':

Ziyadeten ila şerefi' 'n-Nebi, sallaLlahu `aleyhi ve sellem ve 'Alihi ve esahabihi l-kiram, ve ila ervahi ceme'e'i el Enbiya'i ve l-Mürselin ve Hudema'i şera'ihim ve ila ervahi al E'immeti el erba'a, ve ila ervahi Meşayihina fi t-Tarikati n-Nakşibendiyyati l-Aliyya, hassatan İmamı t-Tarikati ve Gavsü l-Halikah Khwaja Bahauddin Muhammed el-Uveysiyi l-Buhari, Seyyidina Abdul Khaliq el Gucdvani, Mevlana Şeyh Şerafuddin el Dağistani, Mevlana Şeyh Abdullāh el Faiz el Dağistani, Mevlana Şeyh Muhammed Nazım Adil el Hakkani ve sai'ri Sadatina ve s-Siddiqiyun, ve man nehnu fi hadratihim ve civarihim. Cümlemizin geçmişleri ruhları için. Şehit şühedaları ruhları için. Hayırların gelmesi, şerlerin defolması için. Li-Llahi Ta'ala, El-Fatiha.

[(Tercüme) Peygamber Efendimizin şerefine, salat ve selam O'na, âline ve ashabına, bütün peygamberlerin ve resullerinin ve şeriatlarına hizmet edenlerin ruhlarına, dört imamın ruhlarına. Ve En Seçkin Nakşibendi tarikatının Meşayihimizin, özellikle

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Gavs-ı Halikâ (Yaratılışın Yardımcısı) Tarikatının İmamı, Havaca Behaeddin Muhammed el-Uveysiyi el-Buhari, Seyyidina Abdülhalik el-Gucduvani, Mevlana Şeyh Şerafeddin el-Dağüstani, Mevlana Şeyh Abdullah el-Fa'iz el-Dağüstani, Mevlana Şeyh Muhammed Nazım Adil el-Hakkani ve diğer efendilerimizin ve Siddikîlerin ruhlarına. Ve onların huzurunda ve yakınında olduğumuz. Cümlemizin geçmişleri ruhları için. Şehit şühedaları ruhları için. Hayırların gelmesi, şerlerin defolması için. Yüce Allah'a, El Fatiha.]

Mawlana Sheikh Muhammad Adil ar-Rabbani
30 Haziran 2026 / 15 Muharrem 1448
Beylerbeyi Dergâhı, İstanbul